

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Villa Sint-Franciscus-Xaverius met tuin en het park van Relst

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Villa Sint-Franciscus-Xaverius met tuin en het park van Relst

Titel:	Villa Sint-Franciscus-Xaverius met tuin en het park van Relst
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Kampenhout
Deelgemeente:	Kampenhout
Bron:	Schepping: 2013-06-12 Bijwerken: 2018-10-04 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134119
Coördinaten:	Breedte: 4.58518514639 Lengte: 50.9460361035

Primaire tekst

In 1909 gebouwde eclectische villa omgeven door landschappelijk park van 1 hectare 83 are met een vijvertje.

De villa langs de Aarschotsebaan, op een oude ansichtkaart "Villa Saint-François-Xavier" genoemd, werd in 1909 gebouwd door Marie Bouquéau, weduwe van Antoine De Bruyn en schoonzuster van de eigenaar van het aanpalende kasteel Ten Opstal, dat in diezelfde periode een neomiddeleeuwse facelift kreeg. Het gaat om een eclectisch gebouw met een bijna vierkante plattegrond, drie bouwlagen, erkers, een composiet tentdak met een dakruiter, vensters met kruis- en kloosterkozijn en – eveneens naar traditie verwijzend – gele sier bakstenen met rode 'speklagen', een sierelement dat herhaald wordt in de lage muur met pijlers en hekwerk langs de straat. De over twee bouwlagen doorlopende erker en vooral de boog boven het toegangshek doen, samen met het geel en het rood van de bakstenen, een beetje art deco aan. Een lage uitbouw achter de villa en een kleine, losstaande remise vormden aanvankelijk de enige aanhorigheden. De villa werd gebouwd aan de zuidrand van een perceel van bijna 3 hectare, dat zich tot tegen het kasteelpark Ten Opstal uitstrekte. Na de voltooiing van de villa werd in het noordoostelijke gedeelte een ommuurde moestuin van 17 are aangelegd (momenteel grotendeels parkeerplaats). Hierin werden drie serres opgetrokken, afgebroken rond 1955.

Het resterende gedeelte, 1 hectare 83 are groot, werd aangelegd als lusttuin. De omvang en structuur van deze tuin worden duidelijk afgebeeld op de stafkaart van 1931: een centrale open ruimte met een vijvertje en omgeven met hoogstammig plantsoen met gewone en bruine beuk (*Fagus sylvatica*, *F.s.* 'Atropunicea'), zilverlinde (*Tilia tomentosa*), Amerikaanse eik (*Quercus rubra*), witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*), plataan (*Platanus x hispanica*), tamme kastanje (*Castanea sativa*), zilversdoorn (*Acer saccharinum*), gewone esdoorn en zijn bontbladige cultivar (*Acer pseudoplatanus*, *A.p.* 'Leopoldii'), Krimlinde (*Tilia x euchlora*), gewone robinia (*Robinia pseudoacacia*), Amerikaanse hemlock (*Tsuga heterophylla*), westerse levensboom (*Thuja occidentalis*), goudbonte reuzenlevensboom (*Thuja plicata* 'Zebrina') en – eerder zeldzaam – gele paardenkastanje (*Aesculus flava*) en Noorse esdoorn met bolstaand blad (*Acer platanoides* 'Cucullatum'). Met de specie die werd uitgegraven voor de aanleg van een vijvertje werden tegen de noordrand van het park twee heuveltjes aangelegd, een veelgebruikte techniek om het plantsoen wat reliëf te geven en de wandeling rond het park minder eentonig te maken, want een vertakking van de rondweg die de hoofdontsluiting vormt slingert over deze heuveltjes.

Bij haar dood in 1935 droeg Marie Bouquéau het landgoed bij testament over aan het aartsbisdom Mechelen. Het werd door kardinaal Jozef Van Roey min of meer als buitenverblijf gebruikt. In 1961, na de dood van Van Roey, werd de villa met haar onmiddellijke omgeving verkocht. De rest van het domein – het huidige park van Relst – werd voor een symbolische frank voor 99 jaar ter beschikking gesteld van de Sint-Jozefsparochie.

Merkwaardige bomen (opname 23 augustus 2002)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeters weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte.

- 8. Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) **383**
- 20. Noorse esdoorn met bolstaand blad (*Acer platanoides* 'Cucullatum') **208**
- 35. westerse levensboom (*Thuja occidentalis*) **152/64**
- 43. gele paardenkastanje (*Aesculus flava*) **114**

Auteur: Deneef, Roger

Datum: 2009

Titel Text: Park bij villa Sint-Franciscus-Xaverius en park van Relst

Grafische documenten

Eclectische architectuur van de Villa Sint-Franciscus-Xaverius (Deneef, Roger, 23-08-2002, ©Vlaamse Gemeenschap)

De vijver in het park van het kasteel van Relst (Deneef, Roger, 27-03-2009, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger Kampenhout, art. 2645 nrs. 1-4, 1112, 19, 24-27.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Kampenhout 1909 nr. 5, 1912 nr. 9 en, voor de afbraak, 1956 nr. 14.

LAUWERS J., *Kampenhout, hoofdmeierij en bakermat van Beethovens stam*, Gemeentebestuur Kampenhout, 1975, p. 57 en 265.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121453>

Beknopte karakterisering

Datering: na WO II, vóór WO I

Typologie: bijgebouwen, omheiningsmuren, ommuurde moestuinen, private parken, serres, vijvers, villa's (bouwkundig erfgoed), villatuinen